

Mazars & Mergermarket: Tranzacțiile din Europa Centrală și de Est s-au menținut la un nivel ridicat în 2023, confirmând maturitatea regiunii și atractivitatea pentru investitori

Mazars, firma internațională de audit și consultanță, lansează astăzi un nou studiu, în parteneriat cu Mergermarket, care dezvăluie faptul că tranzacțiile din regiunea ECE au rămas robuste în 2023, în ciuda provocărilor existente.

Studiul anual, **Investing in CEE: Inbound M&A report 2023/2024**, oferă o imagine de ansamblu a activității de fuziuni și achiziții în regiunea ECE de-a lungul anului 2023 și analizează provocările și oportunitățile din următoarele luni.

Per total, regiunea ECE a înregistrat 1.097 de tranzacții, acestea având o valoare totală comunicată de 37,3 miliarde de euro, conform datelor raportate și având în vedere criteriile stabilite în metodologia studiului. Deși aceste cifre reprezintă o scădere față de anul precedent - volumul și valoarea comunicată fiind fiecare în scădere cu 15% față de 2022 - această evoluție a fost mai puțin severă decât cele înregistrate în multe alte părți ale lumii. Top of Form

*“În 2023, activitatea a fost semnificativă; de fapt, atât volumele, cât și valorile comunicate în regiunea ECE au depășit nivelurile din perioada pre-pandemică”, a declarat **Razvan Butucaru, Partner, Financial Services & Advisory Leader, Mazars în România.** “Ne-am descurcat bine ca regiune, în pofida îngrijorărilor legate de inflație, presiunea asupra prețurilor la energie și conflictul de la granița Europei. Acest lucru demonstrează că ECE este o piață puternică, capabilă să depășească provocările”, a adăugat el.*

Deși se preconiza faptul că activitatea de fuziuni și achiziții în cazul companiilor aflate în dificultate va crește în 2023, acest lucru nu s-a întâmplat. Cu toate acestea, tranzacțiile de fuziuni și achiziții pentru companiile aflate în dificultate tind să aibă un efect întârziat pe măsura ce afacerile întâmpină dificultăți în refinanțarea datoriilor într-un mediu de creditare tot mai restrâns.

*„Deși încă nu am observat multe cazuri de tranzacții cu companii aflate în dificultate, anticipăm o creștere a acestora în 2024”, declară **Günther Mayrleitner, Partner la Mazars în Austria.** „Pe piața, există disponibilitate de capital din partea birourilor de familie, a firmelor de private equity (PE) și a altor investitori care caută oportunități, inclusiv companii subevaluate, companii aflate în dificultate și cele care se confruntă cu provocări economice. Ne așteptăm să vedem o intensificare a tranzacțiilor la începutul anului 2024.”*

Sectorul de telecomunicații a generat un interes deosebit, fiind responsabil pentru două dintre cele mai mari zece tranzacții din regiune. Cea mai importantă tranzacție, și de departe cea mai mare din ECE, a fost achiziția unei participații de 50% în activele PPF Telecom din Bulgaria, Ungaria, Serbia și Slovacia, evaluate la 2,5 miliarde de

euro, efectuată de către Emirates Telecommunications Group, cu sediul în Emiratele Arabe Unite.

Activitatea fondurilor private de investiții (private equity) s-a menținut solidă în 2023, în ciuda condițiilor dificile. Valoarea totală comunicată a achizițiilor a înregistrat o creștere semnificativă, ajungând la 5,4 miliarde de euro, o creștere de 33% față de anul precedent, chiar dacă volumul achizițiilor a scăzut cu 11% în aceeași perioadă. În același timp, valoarea totală comunicată a vânzărilor a înregistrat o creștere de 91%, ajungând la 5,6 miliarde de euro, fiind a doua cea mai mare valoare anuală din ultimii ani. Cu toate acestea, volumul de ieșiri a fost mai mic, cele 46 de tranzacții anunțate reprezentând o scădere cu 16% față de 2022.

Privind înainte, incertitudinile geopolitice par să aducă un element de imprevizibilitate în 2024. Cu toate acestea, perspectiva macroeconomică este mult mai îmbucurătoare decât acum 12 luni. Inflația scade rapid în unele regiuni din ECE. În același timp, se preconizează reduceri ale ratei dobânzii. „*Ne așteptăm să vedem o relaxare monetară în următoarele 12 până la 18 luni,*” a declarat **Andrija Garofulić, Partner la Mazars în regiunea Adriatică.** „*Ma aștept ca evaluările să crească, dar nu în aceeași măsură ca acum doi ani, deoarece nu ar fi realist. Acum există o oportunitate de a reporni piața, pentru a începe într-un mod mai echitabil.*”

Alte concluzii cheie ale raportului includ:

● **Hotspot-uri regionale.** Polonia, Austria, România și Republica Cehă se remarcă ca fiind cele mai active piețe de fuziuni și achiziții din regiunea ECE în 2023, în ceea ce privește volumul tranzacțiilor. Împreună, aceste patru țări au generat 709 de tranzacții, reprezentând 65% din totalul înregistrat în întreaga regiune.

● **Sectorul tehnologic rămâne liderul pieței M&A.** Încă o dată, sectorul tehnologic a înregistrat cel mai mare număr de tranzacții de achiziție, cu un total de 114 tranzacții. Deși în scădere față de anul precedent, 2023 se evidențiază ca una dintre cele mai aglomerate perioade pentru tranzacțiile transfrontaliere în domeniul tehnologiei. Astfel, tehnologia a fost sectorul principal în ceea ce privește valoarea totală comunicată a tranzacțiilor transfrontaliere în 2023, înregistrând o creștere semnificativă de 36% față de anul precedent, ajungând la 4,5 miliarde de euro. Acest lucru plasează anul 2023 pe locul doi ca valoare pentru tranzacțiile de achiziție din ultimii opt ani.

● **Ar putea valorile să înceapă să crească din nou?** Multiplicatorul median EV/EBITDA pentru regiunea ECE, în toate sectoarele, a fost de 6,7x în perioada 2022-2023, conform datelor Mergermarket. Aceasta reprezintă o scădere semnificativă față de multiplicatorul median de 8,1x înregistrat în perioada 2021-2022. Multiplicatorul a înregistrat, de asemenea, o descreștere și în alte regiuni din Europa, deși mai puțin pronunțată decât în ECE, cu un multiplicator mediu coborât la 11,4x în perioada 2022-2023, față de 12,1x în 2021-2022. Cu toate acestea, cifra anterioară a crescut ușor, comparativ cu perioada 2020-2021, când multiplicatorul median EBITDA în restul Europei a fost de 11,2x, în timp ce în ECE, tendința descendentă a rămas constantă (9,2x în 2020-2021).

România crește în topul preferințelor investitorilor, ocupând locul trei în Europa Centrală și de Est

De-a lungul anilor, cu toate provocările semnificative întâmpinate, piața de M&A din România a dovedit că are capacitatea de a se adapta și de a înfrunța cu succes obstacolele întâlnite.

Piața de M&A din România se numără printre primele patru din regiune, în ceea ce privește volumul tranzacțiilor, câștigând din ce în ce mai multă vizibilitate în fața investitorilor internaționali și dezvoltând o bază puternică de investitori locali.

În anul 2023, România a înregistrat o creștere a volumului tranzacțiilor, acestea ajungând la 110, ocupând astfel locul trei în ceea ce privește numărul de tranzacții M&A realizate cu succes în regiune. De asemenea, valoarea tranzacțiilor aproape s-a dublat față de 2022, totalizând aproximativ 4,1 miliarde de euro. Cea mai mare tranzacție a fost achiziția Profi Rom Food de către Ahold Delhaize, un jucător semnificativ în piața globală de retail alimentar, de la fondul de private equity Mid Europa Partners, pentru suma de 1,3 miliarde de euro.

Razvan a adaugat: *„La începutul anului, am remarcat o încetinire a activității în piața de M&A, iar în primele două trimestre, a fost evidentă o dinamică redusă a tranzacțiilor. Cu toate acestea, începând cu trimestrul trei, s-a simțit o revigorare a pieței, marcată de un număr crescut de cereri de ofertă și inițierea a numeroase procese de due diligence, constituind o schimbare importantă față de perioada anterioară. Această tendință s-a tradus printr-un volum semnificativ mai mare de tranzacții în ultima parte a anului și anticipăm ca acest impuls va continua, generând un volum important și în primele luni din 2024. Totuși, anul 2024 va fi unul cu multe provocări, atât la nivel local, cât și regional și internațional. Am încredere în evoluția bună a pieței de M&A din ECE, având în vedere maturitatea și oportunitățile oferite.”*

Dacă vorbim de sectoare, cel tehnologic rămâne cel mai dinamic, nu doar în România, ci și în întreaga regiune.

„La nivel local, sectorul tehnologic este urmat de sectoare specifice pentru țara noastră, precum farma și servicii medicale, care deși nu au tranzacții cu valoare foarte mare, volumul este semnificativ. Pe lângă acestea, putem menționa și sectorul agro-alimentar, real estate sau serviciile din zona financiară, care au performat destul de bine în acest an.”, a menționat **Adrian Mihalcea, Director, Deal Advisory, Mazars în România.**

În perioada următoare, trebuie să analizăm cu atenție ce factori stimulează sau împiedică piața de fuziuni și achiziții, pentru a înțelege ce modele influențează actuala activitate și în ce direcție se dezvoltă dinamica pieței.

Studiul poate fi descărcat [aici](#).